

bliver adgang til at fravige denne hovedregel, når særlige grunde taler herfor.

3. Gældende ret

I henhold til færdselslovens bestemmelser i §§ 117 og 118 er straffen som udgangspunkt bøde eller en skærpet bøde for overtrædelse af en række bestemmelser i færdselsloven eller forskrifter udstedt i medfør heraf om bl. a. kørsel i sygdomssvækket tilstand og spirituskørsel, hastighedsgrænser, færdselsregler og særlige regler for gående og kørende, herunder standsning og parkering, signaler og tegn, lygteføring, førerret, krav til køretøjers indretning og udstyr, registreringspligt, sikkerhedsseler og styrthjelme, køre- og hviletid m.m. Straffen kan stige til hæfte eller fængsel indtil 1 år i visse tilfælde af spiritus- eller promillekørsel, bl. a. afhængig af hvor høj promillen er, om der er tale om tidligere overtrædelser af bestemmelserne herom, eller om der i forbindelse med kørslen også er sket andre overtrædelser af færdselslovens bestemmelser f.eks. om gældende hastighedsgrænser.

3.1. Bødetakster

Udmåling af bøder efter færdselsloven er i et vist omfang nærmere beskrevet i forarbejderne til de enkelte bestemmelser. Som eksempler kan nævnes, at udgangspunktet for størrelsen af straffen for spiritus- og promillekørsel og kørsel uden at have erhvervet kørekort er udførligt angivet i bemærkningerne til lovforslagene.

Derudover gælder de almindelige strafudmålingsregler i straffeloven for straffastsættelsen ved færdselslovsovertrædelser, herunder straffelovens § 80.

Af denne bestemmelse fremgår, at der ved straffens udmåling skal tages hensyn til lovovertrædelsens grovhed og til oplysninger om gerningsmandens person, herunder om hans almindelige personlige og sociale forhold, hans forhold før og efter gerningen samt hans bevaeggrunde til denne.

Endvidere gælder straffelovens § 51, stk. 3, hvoraf fremgår, at der ved fastsættelsen af sumbøder »inden for de grænser, som hensynet til lovovertrædelsens beskaffenhed og de i § 80 nævnte omstændigheder tilsteder«, skal tages »særligt hensyn til den skyldiges betalingssevne og til den opnåede eller tilsigtede fortjeneste eller besparelse«.

Rigsadvokatens bødekatalog danner grundlag for bødeforlæg, som anklagemyndigheden og politiet udarbejder. I bødekataloget er der fastsat vejledende takster for bødestørrelser vedrørende blandt andet færdselslovsovertrædelser, som er baseret på domspraksis.

Rigsadvokatens bødekatalog og de øvrige administrative vejledninger indeholder takster, der spænder

fra 150 kr. til 6.800 kr., og der er ca. 20 forskellige takster. I niveauet fra 150 kr. til 1.500 kr. er der 14 forskellige takster, heraf er 6 takster under 500 kr. Bødetaksterne er således meget differentierede. Som eksempel herpå kan nævnes overtrædelse af færdselslovens bestemmelser om køretøjers indretning og udstyr m.v. En uvirksom håndbremse straffes med en bøde på 300 kr., et uvirksomt horn med en bøde på 400 kr. og montering af et flertonet horn med en bøde på 450 kr. Som et andet eksempel kan nævnes reglerne om kørekort. Her straffes undladelse af at medbringe kørekort med en bøde på 150 kr., undladelse af at forny kørekort med en bøde på 300 kr. og nægtelse af at fremvise kørekort med en bøde på 250 kr.

3.2. Nedsættelsesgrunde

Som nævnt ovenfor skal der efter straffelovens § 51, stk. 3, ved fastsættelsen af sumbøder tages særligt hensyn til den skyldiges betalingssevne og til den opnåede eller tilsigtede fortjeneste eller besparelse. Denne bestemmelse benyttes i praksis til at nedsætte bødestørrelserne i de tilfælde, hvor den sigtedes indtægt- og formueforhold taler herfor.

Af Rigsadvokatens bødekatalog fremgår, at bøder til sigtede med særlig lav indtægt nedsættes til det halve, dog ikke mindre end 250 kr. En halvering vil navnlig kunne komme på tale for unge under uddannelse, pensionister og personer, der modtager ikke-tilbagebetalingspligtig kontanthjælp efter bistandsloven (nu lov om aktiv socialpolitik). For personer under 18 år, der er helt uden indtægt, f.eks. skolebørn, nedsættes bødebeløbet ligeledes til det halve, dog ikke mindre end 150 kr.

De normale bødetakster kan også i andre tilfælde nedsættes på grund af sigtedes dårlige betalingssevne. Nedsættelse vil i så fald ske til et afrundet beløb på omkring 2/3 af normalbøden, dog ikke under 250 kr.

3.3. Bødefastsættelsen ved flere overtrædelser (kumulation)

Såfremt en person har begået flere overtrædelser af færdselsloven eller af færdselsloven og andre love, afgøres det efter nugældende praksis ved en konkret vurdering, om en samlet bødestraf for flere overtrædelser bør fastsættes ved sammenlægning af de normale bøder for hver overtrædelse eller som et mindre beløb. Denne praksis er fastsat af domstolene.

Den almindelige regel om fastsættelse af straffen ved samtidig pådømmelse af flere lovovertrædelser findes i straffelovens § 88. Af § 88, stk. 1, fremgår, at der i disse tilfælde fastsættes en fælles straf inden for den foreskrevne strafferamme eller, hvis der er tale om flere strafferammer, den strengeste af disse. Under